

COMMISSION DE LA JUSTICE
COMMISSIE VOOR DE JUSTITIESÉANCE DU MERCREDI 12 MARS 1997
VERGADERING VAN WOENSDAG 12 MAART 1997

SOMMAIRE :

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de M. Coveliers au ministre de la Justice sur «les techniques spéciales de recherche et les facteurs corruptogènes qu'elles entraînent pour les services de recherche, en particulier la gendarmerie».

Orateurs: M. Coveliers, M. De Clerck, ministre de la Justice, p. 756.

Demande d'explications de Mme Merchiers au ministre de la Justice sur «l'article 53 de la loi relative à la protection de la jeunesse».

Orateurs: Mme Merchiers, M. De Clerck, ministre de la Justice, p. 760.

Demande d'explications de Mme Milquet au ministre de la Justice sur «la directive provisoire relative à la collaboration entre les services de police et à la coordination en matière de missions de police judiciaire».

Ajournement. — *Orateurs*: M. le président, M. Coveliers, p. 762.

INHOUDSOPGAVE :

VRAGEN OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van de heer Coveliers aan de minister van Justitie over «de speciale opsporingstechnieken en de daarmee gepaard gaande corruptogene factoren voor de opsporingsdiensten, meer bepaald de rijkswacht».

Sprekers: de heer Coveliers, de heer De Clerck, minister van Justitie, blz. 756.

Vraag om uitleg van mevrouw Merchiers aan de minister van Justitie over «artikel 53 van de wet op de jeugdbescherming».

Sprekers: mevrouw Merchiers, de heer De Clerck, minister van Justitie, blz. 760.

Vraag om uitleg van mevrouw Milquet aan de minister van Justitie over «de voorlopige richtlijn betreffende de samenwerking tussen de politiediensten en de coördinatie van de taken van de gerechtelijke politie».

Verdaging. — *Sprekers*: de voorzitter, de heer Coveliers, blz. 762.

PRÉSIDENTICE DE M. LALLEMAND, PRÉSIDENT

VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LALLEMAND, VOORZITTER

La séance est ouverte à 14 h 35.

De vergadering wordt geopend om 14.35 uur.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER COVELIERS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE SPECIALE OPSPORINGSTECHNIKEN EN DE DAARMEE GEPAARD GAANDE CORRUPTOGENE FACTOREN VOOR DE OPSPORINGSDIENSTEN, MEER BEPAALD DE RIJKSWACHT»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. COVELIERS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LES TECHNIQUES SPÉCIALES DE RECHERCHE ET LES FACTEURS CORRUPTOGÈNES QU'ELLES ENTRAÎNENT POUR LES SERVICES DE RECHERCHE, EN PARTICULIER LA GENDARMERIE»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van heer Coveliers aan de minister van Justitie over «de speciale opsporingstechnieken en de daarmee gepaard gaande corruptogene factoren voor de opsporingsdiensten, meer bepaald de rijkswacht».

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, mijn vraag om uitleg betreft een specifiek geval, maar heeft toch ook te maken met een systeem dat blijkbaar in onze politiediensten is binnengedrongen en dat zekere gevaren inhoudt voor de democratie en de rechtstaat.

Eerst even de feiten. Deze betreffen twee moorden, waarvan de laatste plaatsvond op 3 mei 1996. In Mene werd het lijk gevonden van de heer Yves Deforche, die een gecodeerd informant van de rijkswacht bleek te zijn. Sinds wij hier van het CBO zelf daarover uitleg hebben gekregen weten wij wat een gecodeerd informant precies is. Merkwaaardig is dat men, om redenen die dan nog onduidelijk blijven, onmiddellijk een zekere Georges Callewaert als verdachte gaat beschouwen. Deze is op zijn beurt blijkbaar ook informant, zij het van een andere politiedienst. Verschillende BOB-brigades zien hem als dé hoofdverdachte die moet worden gevonden.

Drie dagen na de moord, op 6 mei 1996 heeft er een vuurgevecht plaats. De heer Callewaert kan daaraan ternauwernood ontsnappen. Hij wordt later aangehouden in Spanje, maar daar korte tijd later weer vrijgelaten om redenen die wellicht alleen de Spaanse minister van Justitie en misschien ook zijn Belgische collega kennen. Dat is echter een ander hoofdstuk waarop ik nu niet wil ingaan. Misschien moeten wij ooit eens een onderzoekscommissie belasten om ter plaatse in Spanje een onderzoek uit te voeren.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Dat is inderdaad een ander hoofdstuk.

De heer Coveliers (VLD). — De rijkswacht schakelt daarop de hulp in van de vriendin van de heer Callewaert. Deze laatste wordt op 29 oktober door het Speciaal Interventie Escadron van de rijkswacht aangehouden.

Er gebeurde nog een eerste moord, die duidelijk verband houdt met de tweede en waarvan het gerechtelijk onderzoek op een merkwaaardige manier blijft vastlopen. Deze moord had een zekere Dirk Strobbe als slachtoffer en vond plaats op 23 december 1994. Een goede veertien dagen daarvoor zou de heer Deforche, die dus in mei 1996 werd vermoord, dus begin december 1994, aan het Parket van Kortrijk hebben signaleerd dat er een vrij imminente dreiging bestond voor het leven van Dirk Strobbe en tegelijk een aantal voorzorgsmaatregelen hebben gevraagd. Die werden echter nooit genomen. Het Parket heeft blijkbaar alleen de werkgever van de heer Strobbe ingelicht. Volgens de broer en de vader van de vermoorde heeft de familie nooit enige informatie gekregen.

In deze context maakt een lid van de gemeentepolitie van Moeskroen — daarmee komt dan meteen de derde politiedienst in dit verhaal — een uitvoerig proces-verbaal met relaas op, waarin hij onder meer concludeert dat de beramers van de moord op Yves Deforche hun aanslag op een zeer handige wijze hebben georganiseerd en er bovendien in geslaagd zijn via de rijkswacht alle verdenkingen op Georges Callewaert te richten, die niets met de zaak zou te maken hebben. Er wordt ook op gewezen dat op de avond van de moord — dat is op vrijdagavond 3 mei, in het verlengde week-end van 1 mei waarop de politiediensten meestal niet zo actief zijn — er liefst drie BOB-afdelingen ter plaatse komen, namelijk deze van Kortrijk, Veurne en Roeselare.

Voeg daarbij dat de onderzoeksrechter reeds met twee leden van de gerechtelijke politie ter plaatse was. Het is toch wel eigenaardig dat daarna ook nog drie brigades van de BOB ter plaatse zijn gekomen. De verklaringen die de personen en diensten voor hun aanwezigheid ter plaatse geven, veranderen in de loop van de procedure.

Aanvankelijk stelt de BOB van Veurne dat ze ter plaatse was omdat ze vlak voor de moord telefonisch zou zijn gecontacteerd door de vriendin van Yves Deforche.

Een andere BOB-brigade beweert dat Deforche voordien bedreigingen had geuit. Vervolgens komt er een nieuw proces-verbaal waarin men een totaal andere verklaring geeft voor de toch wel merkwaaardige aanwezigheid ter plaatse van drie BOB-brigades en van iemand van de gerechtelijke politie.

Het is ook eigenaardig dat men in het huis van Deforche net nadat hij is vermoord overgaat tot een huiszoeking, die men een huiszoeking met toestemming noemt en waarvan de onderzoeksrechter pas later op de hoogte wordt gebracht.

Men kent dat systeem van huiszoekingen met toestemming van een dame wiens vriend pas is vermoord. Bij de huiszoeking worden enkele documenten in beslag genomen. Later zal de onderzoeksrechter in een proces-verbaal en in brieven aan de procureur des Konings uitdrukkelijk vragen die stukken te krijgen. De lokale rijkswachtcommandant antwoordt schriftelijk dat hij die stukken niet zal geven. Er ontstaat zelfs een discussie tussen de rijkswacht en de gerechtelijke politie die eindigt zoals dergelijke discussies wel vaker eindigen in een land als België. De rijkswacht zegt namelijk dat ze de stukken behoudt met het akkoord van de gerechtelijke politie. De gerechtelijke politie zegt daarover op haar beurt dat ze voor een voldongen feit werd geplaatst en dat er van een akkoord helemaal geen sprake was.

Bovendien geven sommige onderzoekers weer eens duidelijk blijk van paragnostische kennis. Er is namelijk een proces-verbaal van 4 mei 1996, daags na de moord, waarin wordt verwezen naar feiten zoals de confrontatie met Callewaert, die pas op 6 mei plaatsvinden. Het is merkwaardig dat feiten die pas twee dagen later gebeuren al op 4 mei in een proces-verbaal kunnen worden weergegeven. Een bijzonder merkwaardig element is dat wanneer de verdachte op 22 november 1996 voor de kamer van inbeschuldigingstelling verschijnt, het de rijkswacht is die telefonisch contact opneemt met de diensten van het Hof van Beroep van Gent om de uitspraak te kennen. Ze verneemt dat het hof van beroep de verdachte heeft vrijgesproken, dat er geen voorlopige hechtenis is. Ze is hierover blijkbaar zo verbaasd en verontwaardigd dat ze onmiddellijk het nodige doet om de betrokkene daags nadien terug te kunnen aanhouden. De man moet zich zaterdagvoormiddag aanbieden op het politiecmissariaat van Moeskroen om zich te laten inschrijven. Een voorwaarde voor vrijlating is immers dat men een vast adres heeft. Ik meen dat zijn moeder in Moeskroen woont. Wanneer de man zich aanbiedt zegt de agent dat er nieuwe proces-verbalen zijn op grond waarvan hij opnieuw zou moeten worden gearresteerd. De betrokkene telefooneert met de substituut van het parket van Kortrijk die zegt nog informatie te moeten inwinnen. Wanneer men de bewuste proces-verbalen bekijkt blijkt dat het om acht PV's gaat die aanvankelijk gedateerd zijn op 29 november 1996 maar waarbij men later de datum heeft gewijzigd en 28 november 1996 noteert.

Bovendien wordt er wat te gemakkelijk beweerd dat de betrokkene doodsb bedreigingen heeft geuit ten opzichte van de vriendin. Op basis van die beschuldiging door de vriendin dat er maanden voordien doodsb bedreigingen zouden zijn geuit, wordt die man dus opnieuw aangehouden en komt men aandragen met een aantal oude processen-verbaal over autozwendel waarvan hij wordt verdacht. Dit is toch erg merkwaardig. Dit gebeurt de eerste keer wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling tot de in vrijheidstelling beslist. Wanneer de Raadkamer van Kortrijk het aanhoudingsmandaat opnieuw opheft, doet zich hetzelfde procédé voor. Men schuift processen-verbaal van nieuwe klachten naar voren. Die nieuwe klachten zijn duidelijk gedateerd na de opheffing van het aanhoudingsmandaat. Men verandert echter de datum van de processen-verbaal om de indruk te geven dat die voordien zijn opgesteld. Ik kan nog aannemen dat men zich een keer vergist in de datum van een proces-verbaal. Twee keer kan ook nog, maar acht keer dezelfde vergissing begaan in dezelfde zaak en door dezelfde mensen, lijkt mij zelfs voor BOB'ers een beetje te veel.

Er worden soms zelfs lachwekkende verklaringen afgelegd. Men zegt op een bepaald ogenblik bijvoorbeeld dat die klacht al van veel vroeger bestond, maar dat men er geen akte kan van nemen omdat geen enkel lid van de brigade bekwaam was een klacht in het Frans te acteren. Wanneer iemand een klacht komt indienen en wanneer de dienstdoende rijkswachter niet bekwaam is die te acteren, zijn er voorgedrukte formulieren voorhanden waarop eenieder zijn klacht kan deponeren in de taal die hij verkiest. Die klacht kan dan nadien worden vertaald. Ik heb er geen bezwaar tegen dat men dan de datum van de vertaling vermeldt, maar op het oorspronkelijk proces-verbaal dient de datum van de indiening te worden gezet.

Ik weet natuurlijk dat de personen die in dit scenario meespelen geen heiligen zijn, voor zover die al zouden bestaan. Ik beschouw mij niet als een heilige. Ik weet dat de minister die ambitie heeft, maar ik niet. Het gaat er dus niet om de ene of de andere te verdedigen of aan te vallen. Ik wens alleen te weten of het hier om een uitzondering gaat. Ik begin daaraan te twijfelen. Ik krijg meer en meer het gevoel dat deze gevallen eerder de regel worden dan de uitzondering. Dat is het grote gevaar.

Wat kan men daartegen doen? Er werden in het geval dat ik heb aangehaald al klachten ingediend. De advocaten van de man in kwestie hebben een klacht ingediend bij de onderzoeksrechter, maar de betrokkene blijft in de gevangenis. De leden van het onderzoeksteam doen lustig voort alsof er niets is gebeurd en het onderzoek wordt hen niet onttrokken. Hoe lang zullen deze situaties blijven bestaan? Wat moet er nog gebeuren vooraleer men hieraan paal en perk stelt?

Ik wens de minister bijgevolg een aantal vragen te stellen.

Ten eerste, kan de minister hier optreden op basis van het toezicht op de parketten dat aan hem is toegewezen op grond van de gekende artikelen van het Gerechtelijk Wetboek?

Ten tweede, iedereen kan een beroep doen op het vermoeden van onschuld krachtens de Grondwet en het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. Wat kan men in België doen om dergelijke machinaties te weren? Men kan toch moeilijk ontkennen dat die gebeurd zijn.

Ten derde, op welke manier controleert het openbaar ministerie de politiediensten? Op welke manier wordt het openbaar ministerie gecontroleerd? Hoe kan men een corruptieonderzoek opstarten? Dit lijkt mij in dit dossier immers aangewezen. Welke minimale garanties van objectiviteit heeft men bij dat corruptieonderzoek?

Is het ten slotte aanvaardbaar dat stukken die in beslag worden genomen bij een vermoord man — hij mag dan een gecodeerde informant van de rijkswacht zijn — niet worden meegedeeld aan de onderzoeksrechter, terwijl de verdachte en zijn raadslieden duidelijk stellen dat er in deze stukken aanwijzingen zijn die zouden kunnen leiden naar de daders en/of opdrachtgevers van de moord, misschien zelfs ook naar de opdrachtgevers van de moord op de heer Strobbe.

Bij deze moord heeft men immers twee handlangers die het lijk vervoerden, aangehouden. Zij zijn, na een verblijf van een vijftigtal dagen in de gevangenis, weer vrijgelaten. Degene die naar alle waarschijnlijkheid de moord heeft uitgevoerd, is ook even aangehouden en verblijft momenteel in Frankrijk. Hij is een Franse staatsburger en hij wordt blijkbaar niet uitgeleverd en dus ook niet verontrust.

Kan men in België aan een onderzoeksrechter schrijven dat men bepaalde stukken niet meedeelt omdat zij afkomstig zijn van een eigen tipgever? Kan het dat een onderzoeksrechter wordt geweigerd deze stukken in te zien? Zolang de heer Callewaert in voorlopige hechtenis werd gehouden onder verdenking van de moord, werden deze stukken niet bij het dossier gevoegd. Ik vraag mij af of dit nog mogelijk is in ons rechtssysteem en wat men kan doen om een dergelijke gang van zaken tegen te gaan.

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, als men dossiers van dergelijke aard in een vraag om uitleg behandelt, komt men in een moeilijke situatie terecht. Het gaat immers om een concreet dossier dat in onderzoek is. Ik moet dus nagaan of ik het dossier integraal aan de commissie voorleg of het eerst aan een toetsing moet onderwerpen waarbij ik moet kijken op welke manier de aangebrachte elementen verder moeten worden geanalyseerd en een externe controle, die misschien niet slecht is, moet worden doorgevoerd. Wij bevinden ons immers niet in een onderzoekscommissie, maar in een gewone commissie. Op bepaalde momenten moet ik, met voorzichtige sympathie voor het initiatief van de heer Coveliers, bepaalde elementen aangeven. Het is echter niet de bedoeling dat ik alle elementen uit het dossier in detail weergeef...

De heer Coveliers (VLD). — Ik heb ook een aantal elementen uit het dossier bewust niet aangehaald...

De heer De Clerck, minister van Justitie. — ... om na te gaan of hetgeen ik zeg juist is.

De heer Coveliers (VLD). — Dat speelt enigszins mee, maar ik wil ook het dossier niet schaden. Ik hoop immers nog dat de echte verdachte wordt gevonden.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Eigenlijk zou men bij dergelijke vragen om uitleg vooraf moeten nagaan wie de informant is langs de andere kant.

De heer Coveliers (VLD). — Ik kan enkel zeggen dat mijn informant niet betaald wordt en niet gecodeerd is.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Zoals de meesten waarschijnlijk. Er is dus wel een informant, maar dat doet er niet toe. Het gaat hier om de dossiers Strobbe en Deforche, die inderdaad niet geheel los staan van elkaar. Het dossier over de moord op de heer Strobbe, een bankagent uit Ingelmunster, bevindt zich in de eindfase. Het is overgemaakt aan het openbaar ministerie voor een eindverslag. Dit dossier wordt, volgens mijn informatie, behandeld door onderzoeksrechter Dujardin. Het andere dossier, dat betrekking heeft op de moord op Deforche, wordt behandeld door onderzoeksrechter Allegaert. Ik zal straks terugkomen op enkele elementen uit dit dossier.

In deze twee dossiers, die al dan niet met elkaar te maken hebben, werden onderzoeksrechters aangesteld, die voortdurend met elkaar in contact staan.

Ik heb bij het parket-generaal van Gent informatie ingewonnen over deze dossiers. De regels inzake het geheim van het onderzoek verplichten mij echter soms in vrij algemene termen op een aantal vragen te antwoorden. Wij moeten ons ervoor hoeden het onderzoek in deze zaak in gevaar te brengen. Ik moet toegeven dat dit dossier mijn bijzondere nieuwsgierigheid heeft gewekt en ik ben dan ook van plan het onderzoek op de voet te volgen, zonder mij uiteraard in de plaats van de onderzoeksrechter te stellen. Het is niet de taak van de minister van Justitie om zelf onderzoek te verrichten of instructies te geven.

De heer Coveliers heeft een aantal elementen aangehaald waarmee hij tracht aan te tonen dat dit onderzoek geen normaal verloop kent. Ik moet hem echter op de meeste punten tegenspreken. Volgens hem zou de BOB Callewaert zonder aanwijsbare redenen als verdachte hebben aangewezen in het dossier Deforche. Uit de informatie waarover ik beschik, blijkt nochtans manifest dat er wel degelijk elementen voorhanden waren die de eerste verdenkingen in die richting aannemelijk maken.

De heer Coveliers beweert tevens dat een proces-verbaal van een lid van de politie van Moeskroen gewag maakt van een complot om de moord op Deforche in de schoenen van Callewaert te schuiven. De gegevens die mij door het openbaar ministerie werden verstrekt, tonen echter aan dat deze complotbewering niet correct is. Dit element maakt echter deel uit van het onderzoek en het is duidelijk dat deze mogelijkheid moet worden geverifieerd.

Ik weet niet precies wat de heer Coveliers bedoelt met «symbolische wijze». Ik vermoed dat hij het heeft over de vijf kogels. Al deze elementen worden nagetrokken. Tot nu toe werd er echter nog niets abnormaals ontdekt.

Het feit dat er drie BOB-brigades, namelijk die van Kortrijk, Roeselare en Veurne, ter plaatse waren, wordt eveneens toegelicht. De heer Coveliers heeft er trouwens zelf op gewezen dat de brigade van Veurne bij deze zaak betrokken is, omdat zij op de hoogte werd gebracht van het voorval. Bovendien bestonden er in verband met deze dossiers regelmatige contacten tussen de brigades van Veurne, Kortrijk en Roeselare. Dit element werd reeds vroeger aangehaald. Bij die gelegenheid werd het voorgelegd aan het Comité P. Ik weet niet of de heer Coveliers het verslag dien-aangaande heeft gelezen. Ik heb het niet gelezen; het maakt deel uit van het onderzoek. De onderzoeksrechter, de heer Allegaert, heeft de gelukkige reactie gehad onmiddellijk contact op te nemen met het Comité P, dat een verslag heeft opgemaakt. Na nauwgezet onderzoek aangaande de aanwezigheid van de drie brigades is het Comité P tot de conclusie gekomen dat er geen enkele wederrechtelijke handeling of intentie blijkt uit dit feit en dat het niet als een abnormaal element moet worden beschouwd.

Voorts zouden er door de BOB van Roeselare bepaalde stukken uit de woning van het slachtoffer zijn weggenomen, die nooit aan de onderzoeksrechter zouden zijn gegeven. Er is inderdaad enige terughoudendheid geweest bij het neerleggen van de stukken, maar zij werden begin december 1996 wel degelijk ter griffie neergelegd. Ik heb een en ander laten controleren en uit de informatie waarover ik beschik, blijkt dat het laattijdig neerleggen van de stukken geen enkel rechtstreeks verband houdt met de verdenkingen die rusten op de verdachte van de moord, de heer Callewaert. Sinds december 1996 bevinden alle stukken zich dus ter griffie.

De heer Coveliers beweert tevens dat in het proces-verbaal van 4 mei 1996 melding zou worden gemaakt van zaken die pas veel later bekend zouden zijn geraakt. Uit het verslag van de procureur-generaal te Gent, het enige document waarop ik mij vooralsnog kan baseren, blijkt het tegendeel; de diverse elementen van het vernoemde proces-verbaal bleken wel degelijk bij het opstellen ervan bekend te zijn bij de rijkswacht. Een en ander kan worden gecontroleerd.

Ook bij de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling te Gent van 22 november 1996 om het aanhoudingsmandaat ten laste van de heer Callewaert op te heffen en bij de beslissing om de verdachte op grond van nieuwe feiten opnieuw te arresteren op 23 november heeft de heer Coveliers een aantal vragen. Hij beweert dat dit niet de normale gang van zaken is. Ik kan begrijpen dat men verrast is door deze invrijheidstelling, maar hieruit concluderen dat er een abnormale constructie zou zijn opgezet om de verdachte onmiddellijk opnieuw te kunnen aanhouden, gaat te ver. Ik beschik over geen enkel element waaruit kan blijken dat de rijkswacht een scenario zou hebben geschreven om na de vrijlating van Callewaert door de kamer van inbeschuldigingstelling op 22 november 1996 een nieuwe aanhouding van de verdachte uit te lokken. De arrestatie van de verdachte op 23 november 1996 vond plaats op bevel van de procureur des Konings te Kortrijk, die hem op 22 november 1996 liet seinen met het oog op zijn arrestatie en verhoor met betrekking tot nieuwe aan het licht gebrachte zware feiten. Van onrechtmatige vrijheidsberoving op grond van onbestaande processen-verbaal is er geen sprake.

Voor zover nodig kan ik erop wijzen dat de chronologie van de feiten zoals weergegeven in de schriftelijke stukken door het Comité P werd geanalyseerd. Het Comité P heeft het gegevensbestand in de computer van de BOB te Kortrijk gecontroleerd en alle aangemaakte en/of gewiste documenten opgespoord. Op die wijze werd niet alleen gecontroleerd op welke datum de diverse stukken werden opgesteld, maar ook of er wijzigingen in werden aangebracht en of de tekst van de uitgeprinte stukken overeenstemt met deze van de stukken die bij het parket werden neergelegd. De nieuwe feiten op grond waarvan een nieuw aanhoudingsmandaat werd uitgevaardigd, worden in deze stukken uitvoerig beschreven.

De procureur-generaal te Gent heeft mij gemeld dat het Comité P in deze zaak geen enkele onregelmatigheid heeft kunnen vaststellen. Zowel uit de verklaringen van de procureur-generaal als van het Comité P blijkt dus dat er geen fouten werden gemaakt.

De heer Coveliers houdt tevens staande dat na de opheffing van het aanhoudingsmandaat tegen de heer Callewaert op 29 november 1996 door de raadkamer, nieuwe bezwarende verklaringen werden afgelegd door de vriendin van de heer Callewaert en dat de leden van de BOB hierbij acht processen-verbaal zouden hebben geantidateerd van 29 naar 28 november 1996.

Ik kan hem meedelen dat de heer Callewaert zelf met betrekking tot deze feiten een klacht heeft ingediend, tengevolge waarvan de gerechtelijke overheden op hun beurt een beroep hebben gedaan op het Comité P. Het Comité P bevestigt evenwel dat de kwestieuze processen-verbaal wel degelijk op 28 november 1996 werden opgesteld. Op die datum werd de datum 27 november 1996 en niet die van 29 november 1996 in de hoofding van de processen-verbaal genoteerd. Deze fout werd opgemerkt en op 28 november zelf gecorrigeerd en van een paraaf voorzien. Van enige valsheid in geschrifte is hier volgens het Comité P en volgens de procureur-generaal te Gent geen sprake.

Zoals ik reeds heb verklaard, heeft de heer Callewaert op 24 december 1996 bij de onderzoeksrechter een klacht met burgerlijke partijstelling ingediend wegens valsheid in geschrifte door

de verbalisanten bij het opmaken van verscheidene processen-verbaal. Dat er tegen de rijkswacht klacht werd ingediend heeft natuurlijk aan het dossier een nieuwe dimensie gegeven. De vraag om uitleg die nu door de heer Coveliers wordt gesteld, geeft grosso modo de grieven weer die door de heer Callewaert in het kader van het gerechtelijk onderzoek werden geformuleerd. De onderzoeksrechter gaf het Comité P de opdracht een onderzoek in te stellen. Het Comité P heeft de dossiers volledig onderzocht, de betrokken partijen gehoord en de computergegevens gecheckt.

Inmiddels kon dit onderzoek worden afgerond. Op 28 februari werd de bundel aan de procureur des Konings te Kortrijk overgezonden voor eindvordering. Dit onderdeel van de klacht met burgerlijke-partijstelling is in handen van onderzoeksrechter Allegaert, die ook belast is met de moordzaak en met een aantal andere dossiers, die vooral draaien rond diefstal.

Ik kan nu geen standpunt innemen over het onderzoek van het Comité P en over een verslag dat ik overigens niet ken. Het zijn de gerechtelijke instanties die de beslissing moeten nemen en in eerste instantie de raadkamer, die wellicht eerstdaags het dossier zal behandelen. Ik kan wel meedelen dat ik uit de mij medegedeelde elementen niet kan concluderen dat dit onderzoek is gemanipuleerd of vervalst, dit uiteraard tot bewijs van het tegendeel of tot nieuwe elementen worden aangebracht. Blijkbaar beschikt de heer Coveliers wel over dergelijke elementen, maar houdt hij ze in reserve om ze misschien straks naar voren te brengen.

In zijn inleiding verwees de heer Coveliers eveneens naar de moord op Dirk Strobbe. Hierbij vermeldde hij dat de heer Deforche begin december 1994 informatie zou hebben verstrekt aan het parket van Kortrijk over bedreigingen aan het adres van de heer Strobbe. Volgens de heer Coveliers heeft het parket deze informatie niet ten volle benut. Ook daarover heb ik informatie ingewonnen bij de procureur-generaal. Hij deelde mij mede dat hij per brief van 11 februari 1997 de procureur des Konings van Kortrijk om uitleg heeft gevraagd, nadat over deze zaak in de pers werd gesuggereerd dat de diensten niet zouden hebben ingegrepen om de moord op Strobbe te voorkomen.

Op basis van dat verslag van de procureur des Konings en de aanvullende uitleg van de districtscommandant van de rijkswacht van Ieper heeft de procureur-generaal Schins, die zoals gezegd toezicht en leiding uitoefent op de procureur des Konings, geconcludeerd dat deze geen fouten heeft gemaakt, ook niet betreffende het nemen van maatregelen om een aanslag op het leven van de heer Strobbe te voorkomen.

De moord gebeurde op 23 december 1994. Volgens de informatie van de rijkswacht was *close protection*, dus een werkelijke begeleiding van de heer Strobbe, op 14 en 15 december en de daaropvolgende dagen absoluut onhaalbaar. Bovendien verwachtte de procureur des Konings dat een intern onderzoek door de directie van IPPA, de bank waar de betrokkene werkte en waarmee inderdaad contact werd opgenomen, van die aard zou zijn dat het eventuele misdadplannen aan het licht zou brengen, zodat hijzelf desgevallend stappen zou kunnen doen en zou kunnen overgaan tot het vorderen van de aanhouding van de heer Strobbe.

De bankdirectie heeft echter geen enkele informatie over abnormale of onaanvaardbare praktijken gegeven. Men had met andere woorden geen enkel materieel element om op dat ogenblik te besluiten dat er een misdrijf werd voorbereid en dat de betrokkene moest worden aangehouden, wat meteen beschermend zou hebben gewerkt.

Tevens moeten we vermelden dat elke informatie over een eventuele nieuwe bedreiging uitbleef. Aanvankelijk was er immers sprake van 14 december, maar toen deze dag voorbij was, werd geen enkel ander element aangebracht dat wees op een aanslag die zou moeten worden verijdeld.

Misschien ben ik over een aantal elementen in het vage gebleven. Ik kan wel bevestigen dat ik een meer gedetailleerd verslag heb ontvangen waarop ik mij baseer om te zeggen dat er geen fouten zijn gemaakt. Ik kan nu echter niet op de details van dit verslag ingaan.

Ook mijn nieuwsgierigheid is dus gewekt in dit dossier. Ik zal de procureur-generaal vragen om de verschillende onderdelen van het dossier in detail te volgen. De klacht zelf wordt binnenkort behandeld en voor het overige wordt het onderzoek verder gezet. De heer Callewaert blijft aangehouden wegens diefstal.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik ben uiteraard bijzonder vereerd dat ik erin geslaagd ben de nieuwsgierigheid op te wekken van een zo druk bezet minister. Toch zijn er nog een aantal zaken die ik met dezelfde nieuwsgierigheid blijf bekijken. De gebeurtenissen op de avond van de moord zijn alleszins merkwaardig. De procureur-generaal gaat daar nogal vlug over. De moord zou gebeurd zijn om 20.15 uur. De onderzoeksrechter komt er plaatse om 23.10 uur, wat vrij snel is. Hij is vergezeld van de BOB van Kortrijk en de BOB van Veurne. De huiszoeking in het huis van de vriendin van de heer Deforche begint dus om 23.10 uur en eindigt om 00.15 uur. Daarnaast verrichten ook drie leden van de BOB van Roeselare een huiszoeking. Zij nemen documenten mee, maar een aantal wapens die daar ter plaatse liggen, laten zij onaangeroerd.

Dit gegeven, gekoppeld aan de verklaring van de politie-agent van Moeskroen, is nogal merkwaardig. De plaats waar de kogels in het aangezicht van de heer Deforche werden afgevuurd wijzen er immers op dat hij in verband met de wapenhandel iets gedaan heeft wat volgens de normen van een bepaald milieu niet correct is.

Ik vind het hoogst merkwaardig dat er na een eerste huiszoeking, een tweede huiszoeking plaatsvindt door een andere rijkswachtbrigade waarbij documenten worden meegenomen die men weigert af te geven aan de onderzoeksrechter tot de Kamer van inbeschuldigingstelling de heer Callewaert heeft vrijgelaten. Men wenst dus duidelijk dat de raadslieden van deze laatste niet zouden weten over welke documenten het gaat. Mijn vraag waarom dit gebeurd is getuigt mijns inziens van gezonde nieuwsgierigheid. Anderzijds wijst de verklaring van een politieagent van Moeskroen in de richting van de rijkswacht. Nieuwsgierigheid alleen is hier dus niet voldoende, die relatie tussen de leden van de BOB moet worden nagegaan.

De informatie van de minister over de tweede aanhouding op zaterdag 23 november lijkt mij eveneens merkwaardig. De kamer van inbeschuldigingstelling van Gent laat de heer Callewaert voorlopig vrij, op voorwaarde dat hij verblijft op een adres in België. Hij gaat naar Moeskroen. 's Namiddags — op het Hof van Beroep van Gent zei men mij dat dit nog nooit is gebeurd — telefoneert die bewuste rijkswachtbrigade om navraag te doen naar de heer Callewaert. Op de griffie antwoordt men dat het aanhoudingsmandaat niet is bevestigd, waarop aan de kant van de rijkswacht een krachtterm volgt. Er blijkt met name dat op 22 november, dus de dag van de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling, de politie van Moeskroen — men weet intussen dat de man zich gaat laten inschrijven in Moeskroen, — een fax heeft ontvangen waarvan de tekst luidt:

« Suite à la décision de la chambre des mises en accusation du 22 novembre 1996, le nommé Georges Callewaert soupçonné de meurtre — waarvoor hij dus vrij gelaten is — et de vol aggravant a été mis en liberté. Il pouvait quitter la prison de Bruges vers 17 heures 30. Callewaert est signalé aujourd'hui à nouveau pour des autres faits et est à rechercher. Il est possible que Callewaert se trouve dans la région de Mouscron, » etc.

Met andere woorden, een paar uur na zijn vrijlating wordt de heer Deforche opnieuw opgespoord, uiteraard niet meer voor de moord, waarvoor hij pas was vrijgelaten, maar voor bedreigingen aan het adres van zijn vriendin en een rijkswachter.

Wanneer de man in kwestie zich de dag daarop aanmeldt bij het politiecommissariaat van Moeskroen en de brave agent van dienst naar het Parket van Kortrijk telefoneert, treft deze daar een substituuat die duidelijk van niets weet.

Nochtans, indien de rijkswacht op het ogenblik van de vrijlating van de heer Callewaert die bezwarende elementen reeds kende, dan had zij normaal toch de substituuat van Kortrijk

moeten verwittigen. Dat deed ze echter niet. Voortgaand op de informatie dat de heer Callewaert zich s'anderendaags in Moeskroen moest aanmelden om te voldoen aan de voorwaarde van de kamer van inbeschuldigingsstelling, nam zij wel contact op met de gemeentepolitie van Moeskroen.

Het is trouwens de vraag hoe zij aan die informatie geraakt is, maar ik koester alleszins enige bedenkingen bij het gebruik van de telefoontap in sommige zaken. De rijkswacht moet alleszins een bijzondere reden hebben gehad om precies naar Moeskroen een fax te zenden, en niet naar alle gemeenten in België. Zij stelt die fax bovendien in het Frans, omdat zij enkele weken tevoren had geleerd dat er een boel problemen rijzen als men een proces-verbaal niet kan acteren omdat het niet in de vereiste taal gesteld is.

Samen met de minister ben ik uiterst nieuwsgierig naar de ware toedracht van al deze zaken, want wat hier gebeurd is, schreeuwt om verklaring.

Ten slotte wil ik nog een bedenking formuleren bij het Comité P waarvan wij allemaal stilaan wel weten wat het voorstelt. Wij zijn trouwens volop bezig om de wetgeving daaromtrent te veranderen.

Acht processen-verbaal opgesteld op de computer, allemaal op dezelfde dag, verkeerd dateren, terwijl een computer toch automatisch de datum en het nummer van het proces-verbaal registreert, dat roept vragen op. De uitleg van het Comité P en van de rijkswacht volstaat hier alleszins niet. Waarom moest men per se met de hand de datum wijzigen en het proces-verbaal nadien parafieren? Dit lijkt mij alleszins geen fout van de computer, maar eerder een zaak van kwaad opzet.

Ik ben blij dat ik de nieuwsgierigheid van de minister heb gewekt en dat hij mij in deze enige sympathie toedraagt. Die is wat dit betreft trouwens wederzijds. Ik hoop dat hij deze zaak van zeer nabij zal volgen, niet alleen in het belang van de betrokken persoon, maar ook in het algemeen belang. Immers, om het even wie die met een politiedienst een bepaalde connectie heeft die achteraf verkeerd uitdraait, loopt blijkbaar het risico zijn dossier op deze manier behandeld te zien. Ik reken ook op de alertheid van de minister, want sommige informaties die hem ter hand werden gesteld zijn duidelijk niet correct.

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, mijn antwoord zal zeer kort zijn.

Mijn nieuwsgierigheid is inderdaad gewekt, maar slechts in zo verre dat ook ik erop uit ben dat soort misdaden op te helderen, ook wanneer zij in dat milieu plaatsvinden.

Ik wil tegenspreken dat ik niet goed geïnformeerd zou zijn. Ik kan echter op dit publieke forum niet de details van het dossier bekend maken. Alleszins is duidelijk dat de elementen waar de heer Coveliers nog veel vragen over heeft, enerzijds niet relevant zijn voor het onderzoek naar de reden waarom de moorden werden gepleegd en anderzijds door het Comité P reeds werden onderzocht. Het verslag van dit onderzoek is in het dossier opgenomen en zal tijdens de behandeling door de raadkamer nog worden gecontroleerd. Het Comité P heeft tot nu toe altijd gesteld dat er geen fouten werden gemaakt. Wel is het zo dat een aantal elementen van het dossier duidelijk als doel hebben de behandeling ervan te vertragen. Toch moet men deze realiteit niet onmiddellijk aangrijpen om te spreken van een georchestreerde of gemanipuleerde manier waarop dit dossier tot stand is gekomen. Soms is de realiteit zelf namelijk zeer ingewikkeld.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW MERCHIEERS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «ARTIKEL 53 VAN DE WET OP DE JEUGDBESCHERMING»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME MERCHIEERS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'ARTICLE 53 DE LA LOI RELATIVE À LA PROTECTION DE LA JEUNESSE»

De voorzitter. — Aan de orde vraag om uitleg van mevrouw Merchiers aan de minister van Justitie over «artikel 53 van de wet op de jeugdbescherming».

Het woord is aan mevrouw Merchiers.

Mevrouw Merchiers (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik stel deze vraag in de hoop dat minderjarigen voortaan niet meer in gevangnissen zouden worden opgesloten. Volgens artikel 53 van de wet op de jeugdbescherming mogen minderjarigen maar maximum 14 dagen in de gevangenis worden opgesloten en steeds in afzondering van de andere gedetineerden. Vooral sedert het arrest-Bouamar van 29 februari 1988 heeft men zich in het kader van de bijzondere jeugdzorg vragen gesteld bij de toepassing van artikel 53. Trouwens, het decreet van maart 1990 in verband met de bijzondere jeugdzorg wijzigde dit artikel al, in die zin dat minderjarigen alleen nog voor een als misdrijf omschreven feit in de gevangenis mogen worden opgesloten. Door mijn ervaring met de bijzondere jeugdzorg weet ik dat opsluiting in de gevangenis vaak een noodoplossing is, omdat er geen dergelijke infrastructuur voor de opvang van minderjarigen werd uitgebouwd.

Bij de bespreking in de Senaat in februari 1994 van de herziening van de wet op de jeugdbescherming werd veel aandacht besteed aan artikel 53 en werd een artikel 53bis ingevoerd. Op bladzijde 25 van de verslag-Pataer lezen wij zelfs dat in de Senaat iedereen gewonnen was voor de opheffing van artikel 53. Er werden toen ook amendementen ingediend waarin januari 1995 als datum voor de opheffing van artikel 53 werd voorgesteld. Die amendementen werden uiteindelijk niet goedgekeurd, omdat men dacht dat men door het artikel te behouden druk op de gemeenschappen kon uitoefenen. De bedoeling was dat de gemeenschappen hun verantwoordelijkheid zouden opnemen en zouden voorzien in een opvanginfrastructuur voor minderjarigen verschillend van het gesloten gevangenisstelsel.

Behalve de juridische bezwaren, die ik niet nader zal toelichten omdat ik geen jurist ben, zijn er ook sociale bezwaren tegen de opsluiting van minderjarigen in de gevangenis. Wij zitten vandaag met overvolle gevangnissen met vaak twee à drie gedetineerden per cel. Daardoor is er geen aandacht voor de minderjarigen en krijgen ze evenmin psycho-sociale begeleiding. De opsluiting doet hen eerder kwaad dan goed. Nochtans had de wet van 1965 vooral een goede begeleiding van de minderjarigen op het oog. Vaak krijgen de minderjarigen in de gevangenis hierdoor een nog negatiever zelfbeeld. In die 14 dagen opsluiting zijn ze afgesloten van elk sociaal contact. Dit werkt ook de desocialisatie in de hand. Het is dus bij gebrek aan een adequate infrastructuur in de bijzondere jeugdzorg en wegens de vaak onaangepastheid van de instellingen, dat men minderjarigen in de gevangenis opsluit.

Tijdens de besprekingen in 1993 had men de intentie om tegen januari 1995 een ministerieel besluit uit te vaardigen waardoor de opsluiting van minderjarigen onmogelijk zou worden.

Ik wil de minister vragen of er met de gemeenschappen inmiddels al overleg is gepleegd over de infrastructuur en of er concrete plannen zijn om artikel 53bis uiteindelijk te realiseren? Welke initiatieven zijn er eventueel al genomen of zal de minister nemen?

Dan heb ik nog een aantal bijkomende vragen. Ik beschik niet over informanten, zoals de vorige spreker, maar ik heb zelf gedurende twintig jaar in de bijzondere jeugdzorg gewerkt en ik verneem dat er vandaag nog altijd minderjarigen in de gevangnissen worden opgesloten. Wat is er gebeurd sedert de laatste wijziging van de wet? Hoeveel minderjarigen werden er nog opgesloten en dit uitgesplitst per gerechtelijk arrondissement?

Hoe lang werden die minderjarigen vastgehouden? Een bijzonder belangrijke vraag is of er nog opsluitingen gebeurd zijn in het kader van « problematische opvoedingssituaties ».

Dit zou immers echt niet meer mogen gebeuren. Hoeveel plaatsingen gebeurden er in het kader van een als misdrijf omschreven feit?

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, mevrouw Merchiers brengt de historiek aan bod. Ik zou dit ook kunnen doen in verband met de vraag over de opheffing van artikel 53 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, waarbij de jeugdrechter een minderjarige voor een periode van niet langer dan vijftien dagen in een huis van arrest mag plaatsen. Dit kan natuurlijk alleen maar wanneer het feitelijk onmogelijk is een particulier of een instelling te vinden die de minderjarige dadelijk kan opnemen.

Dit onderwerp heeft het voorwerp uitgemaakt van lange debatten, onder meer in het Parlement. In de memorie van toelichting bij het ontwerp 532 heeft de regering reeds de wens geuit om artikel 53 op middellange termijn op te heffen. Ik vraag zelf niet liever dan dit artikel te kunnen opheffen, maar ik ga hierover vandaag geen krasse uitspraken doen. Wellicht hebben vroegere ministers van Justitie die belofte ook gedaan, maar ze zijn er niet in geslaagd die belofte na te komen. Ik ben van mening dat dit langzaam maar zeker in die richting moet evolueren.

Eerst moet er nog heel wat voorbereidend werk en onderzoek gebeuren. Er bestaan arresten.

Er is het arrest-Bouamar dat op 29 februari 1988 werd geveld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, dat door mevrouw Merchiers werd aangehaald.

Ten einde rekening te houden met de kritiek geuit door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, was een aanpassing van de toepassingsvoorwaarden van artikel 53 noodzakelijk. De wet van 2 februari 1994 heeft hiertoe bijgedragen.

Krachtens de wetten inzake de institutionele hervormingen van 1980 en 1988 zijn de gemeenschappen bevoegd om voor die infrastructuur te zorgen. Ik verwijs in dat verband naar het antwoord op een mondelinge vraag van de heer Santkin van 27 juni 1996 waarbij ik een aantal elementen heb aangebracht. De beslissing tot inwerkingtreding van artikel 53bis vereist voorafgaandelijk een beoordeling van de middelen die ter beschikking van de jeugdrechters moeten worden gesteld voor de plaatsingen in openbare instellingen met een open regime, maar vooral in gesloten instellingen. Volgens hetzelfde artikel moeten die middelen ter beschikking worden gesteld door de gemeenschappen. Mijn kabinet heeft de contacten met de magistraten en de gemeenschappen voortgezet.

Op 4 november 1996 heb ik de bevoegde gemeenschapsministers aangeschreven — namelijk mevrouw Onkelinx, minister-presidente van de Franstalige Gemeenschap en minister Martens voor de Vlaamse Gemeenschap — ten einde de mogelijkheden te kennen voor plaatsingen in openbare instellingen en in privé-diensten die minderjarige delinquenten kunnen opnemen. Dat is dan een antwoord op de vraag van mevrouw Merchiers naar de initiatieven die ik al heb genomen.

De elementen van antwoord nodig om het overleg te kunnen voorzetten, werden mij door mevrouw Onkelinx bezorgd op 21 november 1996 en door de heer Martens op 10 december 1996.

Ik heb aan het bestuur Strafinrichtingen eveneens gevraagd mij de statistische evolutie mee te delen van het aantal plaatsingen van minderjarigen in huizen van arrest. Ik zal daarover straks cijfers geven.

Het meest delicate probleem voor een toereikend alternatief voor artikel 53 wordt gevormd door de bepaling van het aantal plaatsen die nodig zijn in de openbare instellingen met een gesloten opvoedkundig regime.

In dat opzicht is het noodzakelijk een studie te maken van de beslissingen tot plaatsing in een huis van arrest opdat de redenen die zulks rechtvaardigen duidelijk worden, in het bijzonder wat betreft de feitelijke onmogelijkheid een particulier of een instelling te vinden die de minderjarige dadelijk kan opnemen. Vooraleer over te gaan tot een eventuele wetenschappelijke studie lijkt het mij nuttig het resultaat af te wachten van het onderzoek verricht op initiatief van de procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Brussel met betrekking tot de toepassing van artikel 53 in het rechtsgebied van het gerechtelijk arrondissement Brussel voor de jaren 1995 en 1996. Dit probleem is immers het meest prangend in Brussel. Ik zal dit straks eveneens met cijfers illustreren. Wij kunnen niets uitwerken voor Vlaanderen en Wallonië vooraleer een oplossing te hebben gevonden voor Brussel. Ik zal overleg blijven plegen met de gerechtelijke instanties en met de gemeenschappen ten einde zo spoedig mogelijk een oplossing te vinden.

Tot slot wens ik er nog aan toe te voegen dat dit overleg kadert in de werkzaamheden van de interministeriële conferentie betreffende de bescherming van de rechten van het kind die door de eerste minister op 5 maart jongstleden officieel is geïnstalleerd. Artikel 53 op de agenda staat.

Ik zal nu enkele cijfers geven ten einde dit probleem duidelijk te maken. Deze cijfers hebben ten eerste betrekking op het aantal plaatsen beschikbaar in openbare instellingen van de gemeenschappen. Momenteel zijn er in de gesloten inrichtingen van de Vlaamse Gemeenschap 70 plaatsen beschikbaar, 30 voor jongens en 40 voor meisjes, en in die van de Franstalige Gemeenschap 37 plaatsen, 32 voor jongens en 5 voor meisjes. Ik kan mevrouw Merchiers ook de cijfers voor de halfopen instellingen schriftelijk meedelen, als zij dat wenst. In het kader van deze vraag zijn echter alleen de cijfers voor de gesloten instellingen nuttig. De Franstalige Gemeenschap zou momenteel werken aan het creëren van 16 bijkomende plaatsen.

De statistieken die ik heb gekregen van het Bestuur der Strafinrichtingen, wijzen op een systematische daling van het aantal plaatsingen in toepassing van artikel 53. Ik geef de cijfers van de jongste jaren: in 1993 waren er 594 plaatsingen, in 1994 496, in 1995 487 en in 1996 slechts 368. Er is dus een merkwaardige daling van 38% sinds 1993. Wanneer wij kijken naar de geografische spreiding van de 368 plaatsingen in 1996, stellen wij vast dat 203 van die plaatsingen in Brussel gebeurden. Wij moeten in de eerste plaats dus nagaan over welke infrastructuur wij in Brussel beschikken en welke mogelijkheden wij hebben om dit probleem op te lossen.

Ik ben van mening dat wij in de twee gemeenschappen — Brussel dus buiten beschouwing gelaten — op de goede weg zijn. Wij zullen evenwel de bepaling van artikel 53 maar effectief kunnen opheffen als wij de problemen in Brussel hebben opgelost. Overigens wil ik nu niet de verantwoordelijkheid dragen voor de gevallen waarin een plaatsing niet mogelijk is. Ik wil artikel 53 dus graag schrappen, maar ik moet er zeker van zijn dat de jeugdrechters kunnen doen wat zij moeten doen. Daarom wil ik niet overhaast te werk gaan, ook al stel ik een positieve evolutie vast en merk ik dat in de Franstalige Gemeenschap bijkomende investeringen worden gedaan om plaatsen ter beschikking te stellen. Er blijft echter een probleem in Brussel.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Merchiers.

Mevrouw Merchiers (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik heb nog bij een tweetal punten bedenkingen. Ten eerste maakt de minister in de cijfers die hij aanhaalt, geen onderscheid tussen de problematische opvoedingssituaties en de als misdrijf omschreven feiten. Dit onderscheid is volgens mij nochtans belangrijk bij de beslissing tot opsluiting in een gevangenis. Ik weet dat dit onderscheid niet meer mag worden gemaakt, maar ik weet ook dat het in sommige omstandigheden toch nog gebeurt. Kan de minister cijfers geven?

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Het is wettelijk verboden dit onderscheid te maken. Ik kan dus geen afzonderlijke cijfers geven.

Mevrouw Merchiers (SP). — Nochtans maakt men in de statistieken van de jeugdrechtbanken dit onderscheid wel.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Dat zijn statistieken over het aantal zaken dat in de jeugdrechtbanken wordt behandeld.

Mevrouw Merchiers (SP). — De minister zegt terecht dat er terzake een discussie is tussen de federale overheid en de gemeenschappen, die hun verantwoordelijkheid moeten opnemen om de nodige infrastructuur ter beschikking te stellen. Ik heb trouwens in mijn inleiding erop gewezen dat het belangrijk is hierover overleg te voeren. Wij moeten erop blijven hameren dat de gemeenschappen de nodige infrastructuur moeten creëren voor de bijzondere jeugdzorg.

Ik wil hier nog aan toevoegen dat ik mij afvraag of alle plaatsingen in gesloten instellingen wel verantwoord zijn in het licht van de huidige filosofie, onder andere en de alternatieve sancties. Statistische gegevens tonen aan dat er in de bijzondere jeugdzorg nog maar in zeer beperkte mate een beroep wordt gedaan op de mogelijkheid van dienstverlening aan de gemeenschap en andere alternatieve sancties. Indien deze mogelijkheid wordt aangegrepen, zal er ruimte vrijkomen in de gesloten instellingen voor de jongeren die vandaag wegens plaatsgebrek in de gevangenis terecht komen.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Ik heb gevraagd om voor Brussel, waar het grootste gedeelte van de gevallen is geconcentreerd, per dossier een analyse te maken van de omstandigheden die leiden tot een beslissing. Dit zal ons wellicht veel bijbrengen over de methodiek bij verdere behandeling.

Over het algemeen kan worden vastgesteld dat de cijfers nu reeds dalen. Er bestaan studies en verslagen over de verschuiving naar alternatieve sancties, waaruit blijkt dat men op de goede weg is. Hoewel alternatieve bestraffing en volgen — specifiek voor minderjarigen — in het hele land worden toegepast, is er nog verbetering mogelijk. Ik heb onlangs het verslag ontvangen van een studie uit Leuven waarin een overzicht wordt gegeven van de alternatieve sancties voor minderjarigen en waaruit blijkt dat deze manier van bestraffen positieve resultaten oplevert in vergelijking met de klassieke methodes.

De gevangenis en de parketten moeten echter nog een analyse maken van de dossiers waarin nog een klassieke sanctie wordt toegepast. Op die manier maken wij voortdurend vooruitgang in de richting die door mevrouw Merchiers wordt voorgesteld. Indien wij dan nog over de noodzakelijke infrastructuur beschikken om over te gaan tot plaatsing waar het effectief nodig is, kunnen wij artikel 53 eindelijk bij koninklijk besluit opheffen.

Mevrouw Merchiers (SP). — Ik heb het verslag over de alternatieve sancties gelezen en zou graag een overzicht krijgen van de toestand per gerechtelijk arrondissement. Blijkbaar doen sommige gerechtelijke arrondissementen veelvuldig een beroep op alternatieve sancties, terwijl dit systeem in andere gerechtelijke arrondissementen nog vrijwel onbekend is.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Ik zal mevrouw Merchiers een kopie bezorgen van de uitstekende studie van professor Lode Walgraeve van de KUL, waarin dat punt wordt behandeld.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME MILQUET AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA DIRECTIVE PROVISOIRE RELATIVE À LA COLLABORATION ENTRE LES SERVICES DE POLICE ET À LA COORDINATION EN MATIÈRE DE MISSIONS DE POLICE JUDICIAIRE»

Ajournement

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW MILQUET AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE VOORLOPIGE RICHTLIJN BETREFFENDE DE SAMENWERKING TUSSEN DE POLITIEDIENSTEN EN DE COÖRDINATIE VAN DE TAKEN VAN DE GERECHTELIJKE POLITIE»

Verdaging

M. le président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de Mme Milquet au ministre de la Justice sur «la directive provisoire relative à la collaboration entre les services de police et à la coordination en matière de missions de police judiciaire».

Mme Milquet étant absente, nous ne pouvons entendre sa demande d'explications.

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, betekent dit dat, zoals op het bureau werd beslist, deze vraag om uitleg wordt afgevoerd en eventueel opnieuw moet worden ingediend, indien mevrouw Milquet ze toch nog wil stellen? Of wordt zij enkel uitgesteld?

M. le président. — J'avais été informé du retard de Mme Milquet et j'avais demandé que sa demande d'explications soit développée en dernier lieu. Cependant, il ne nous est pas possible de l'attendre car la commission doit maintenant poursuivre ses travaux dans un autre local.

Nous devons probablement appliquer la décision du bureau. Je suis, pour ma part, disposé à fermer les yeux cette fois encore. Néanmoins, le bureau s'est inquiété des absences de certains collègues lors de leurs demandes d'explications. Il ne lui paraît plus possible de les reporter systématiquement à la séance suivante. Peut-être la commission pourrait-elle accepter une dernière fois le report de ce point à la semaine prochaine? Je vous en remercie.

Mesdames, messieurs, l'ordre du jour de la réunion publique de la commission de la Justice est ainsi épuisé.

De agenda van de openbare vergadering van de commissie voor de Justitie is afgewerkt.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 15 h 45.)

(De vergadering wordt gesloten om 15.45 uur.)